

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.

Egyes szám ára 4.— lej.

Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Baron L. Pop 5. szám.

Sugár torony kilátszik a pusztára.

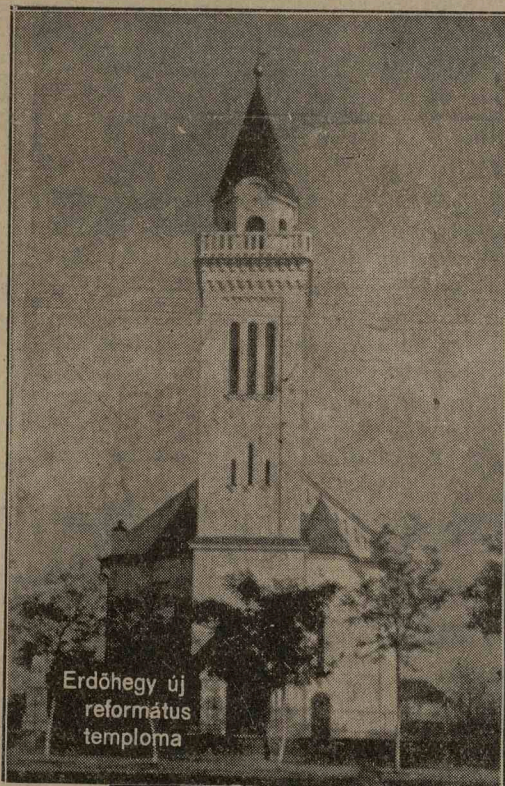
Lapunk karácsonyi számában néhány erdélyi magyar templom képét mutattuk be. Célunk volt képet adni arról, hogy régen a magyar falvak népe milyen szentegyházak építésével fejezte Isten iránt érzett tiszteletét, hogyan igyekezett a falu középpontját képező templomokat fölékesíteni, szívnek, lélekeknek számára vonzóvá tenni. Ezek a régi templom-képek bizonyára arról győzték meg a szemlélőt, hogy elődeink a templomok külső formájának és belső beosztásának megválasztásában nemcsak a maguk időkorának építési módjához alkalmazkodtak, de a maguk képzeletét, gondolatát, izlését is segítségül hívták. Így alakult ki a mi hegyes-völgyes vidékeinken egy templomépítő mód, amely sok szép, művészi alkotást hozott létre s amelyet a magyar építkezés irodalmi meghatározásában „erdélyi szabású” templomoknak neveznek.

Ezekből sok tekintetben eltér az alföldi tájak templomainak külseje. Az alföldi templomok fő megkülönböztető jele: a torony! A költő ezt a torony-formát dalban is megelevenítette, mikor azt írta: „Sugár torony kilátszik a pusztára.” Képünk egy alföldi templomot ábrázol. A templomot Aradmegye síkföldi részén, Erdőhegy községben építették a református hívek a mult esztendőben. Amint rápillantunk a templom képére, csakugyan a végtelen rónaság jut eszünkbe és a költő szép versének sora: Sugár torony kilátszik a pusztára!

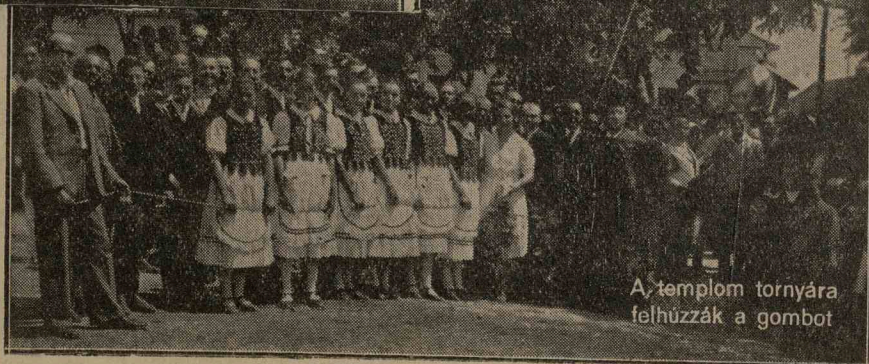
De ennek a templomnak nemcsak külső képe érdemli meg, hogy meghatódással te-

kintsünk rája. Megható az az igyekezet is, amellyel az erdőhegyi hívek díszes templomukat felépítették. Nagy Zoltán lelkészük és Tóser András buzdítására teljesen a maguk erejéből vitték végbe a nagy munkát. Pénzt is bőségesen adoztak rája, de az építkezés munkájából is derekasan kivették részüket.

Erdőhegy község ott fekszik Kisjenő járási székhely tözsomszédságában. A környéken román, német falvak sorakoznak köréje. A magyar falu sugártornyú, szép temploma méltóan tanuskodik a református magyar hívek vallásos áldozatkészégéről. Az igazi vallásoságnak pedig ez a legjobb mértéke: az áldozatkészég, a cselekedetekben megnyilatkozó buzgóság. A sok aggodalom közt, amely minden jóérzésű embert eltölt a mai világban, jól esik megállapítani, hogy a legfőbb megtartó erő, a hit, ma is él és dolgozik a mi tsstvéri közösségünkben. Ez az érzés Erdőhegyen szép templomban öltött testet.

Erdőhegy új református temploma

A templom tornyára felhúzzák a gombot

Sok magyar könyvet irnak mostanában a falusi nép életéről.

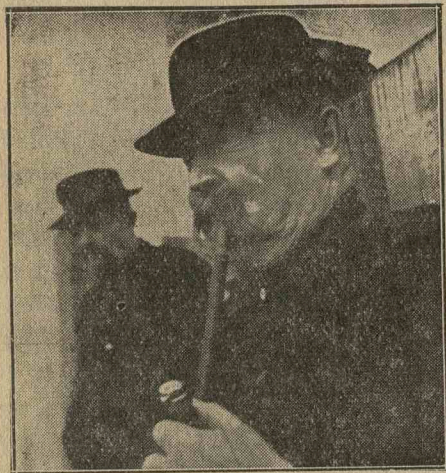
Ma egyre divatosabb a falusi népről beszélni, vagy írni. Mindannyiszor szinte csodálattal állapítják meg az írók és előadók a nép különleges tulajdonságait és hagyományait, arra figyelmeztetve mindenkit, hogy a nép közelebbi megismerése bárkinek csak hasznára válhatik.

Mi az oka ennek a hirtelen nagy érdeklődésnek? Miért kell most a huszadik század közepe felé, az emberi tárlalmányok diadalkorában épen az egyszerűbb életmódot élő nép felé fordulni és miért kell a poros könyvtárak helyett falura menni bölcsességet tanulni? Számos oka van ennek, de a legfőbb ok talán, hogy az emberi ész minden bámulatos alkotása ellenére is válságba jutott. Hiába tud a halakkal a víz alatt és ma-

lami hiányzik mindezekből a csodálatra méltó művekből.

Hol keresse a saját eszétől megrészedett és rossz útra tévedt ember a bölcsességet és józanságot? A felelet nagyon egyszerű lenne, hiszen maga a

hagyományait, szokásait, józanságát nem csupán a könnyen tévedő emberi észre építi, hanem mélyen behatol a ter-

Nográdmegyei nagygazda.

darakkal a levegőben versenyezni, hiába találta fel az ezer és ezer kilométerek közötti beszélgetések módját és hiába hajtja uralma alá a világ minden természeti erejét és teremtvényét, mert va-

Leány Bujákról.

nagy természet telve van olyan igazságokkal, amelynek követése egyszerre helyes keréknyomba terelné a megtévedt emberiséget. A természettől közvetlenül tanulni azonban nagyon nehéz. Olyan tanítómesterekre van szükség, akik egy lépéssel közelebb állanak a természethez és annak igazságaihoz és akik a saját életükben már kipróbálták a természet örök törvényeit. Ezek a tanítómesterek a falusi nép fiai. A nép az, amely ősi

Anyja gyermekével.

mészet nehezen kifürkészhető várába és mindennapi életét az onnan magával hozott bölcs tapasztalatokkal gazdagítja. Csodálatos kútforrás ezért a nép élete. A gondok, örömök és küzdelmek között megacélosodott falusi élet kimeríthetetlen kincseskamrája az értékes tapasztalatoknak.

A nép életéről szóló számos könyv közül kiválik egy munka, amely „Parasztságunk élete” címen napjainkban jelent meg. A könyvet Ortutay Gyula, kiváló néprajztudós írta és Müller Gyula ékesítette fel szép képekkel. Ma, amikor maga a falusi nép nem mindig becsüli meg a maga szép életformáit, jól esik a tudósokat és művészeket hivunk bizonyosságtételre.

Dr. Parádi Ferenc.

Fiatal külügyminiszterek.

A mai külügyminisztereknek a szokottnál is nehezebb munkát kell végezniük. Nemcsak eszüket kell törniük a fölvetődő kérdések megoldásán, a jelentkező veszedelmek elhárításán, hanem nagy testi fáradoalmakat, utazásokat, kimerítő tárgyalásokat is kell vállalniuk. Ez az oka, hogy ellentétben a régi időkkel, ma inkább fiatal emberek végzik a külpolitika nehéz feladatait. Az utóbbi napok legtöbbit emlegetett külügyminiszterei is — gróf Csáky és gróf Ciano — amint képünk mutatja, tetterős fiatal emberek. A kép a két külügyminiszter találkozásával készült Velencében.

Csáky és Ciano
külügyminiszterek

Szervezkednek az iparosok!

Több mint két évtizede annak, hogy a magyar iparosság országos megszervezését tető alá kellett hozni. Szabó Béni, volt országgyűlési képviselő és mások küzdöttek ennek a gondolatnak a megvalósításáért, sajnos, azonban a magyar iparosság közömbös magatartása, anyagi leromlása miatt ezek a kezdeményezések nem valósulhattak meg. Most azonban, amint értesültünk, a Magyar Népközösség egyik vezető tagja, Teleky Ádám gróf képviselő, az országos iparos-szakosztály vezetője kimondotta a jelszót, hogy a Népközösség keretei között véglegesen meg kell alakítani az országos magyar iparosegyületet. A megszervezést előkészítő alapszabálytervezetet már el is készítették s Teleky Ádám gróf és Tompa Lajos képviselők Aradon jártak és az ottani iparosság vezetőivel, Reinhardt Gyulával és másokkal együtt megtárgyalták az alakuló közgyűlés programját.

Örülünk az országos szervezésnek, mert a multban mindig hangoztattuk, hogy az országos magyar iparosegyület megalakulására feltétlenül szükség van. Nem kell itt külön hangsúlyoznunk, a magyar iparosság nagy érdekeit s társadalomfenntartó munkáját mindig nagyrabecsültük. Számtalan ízben cikket írtunk arról, hogy a magyar iparos nemcsak az ország határain belül, hanem külföldön is szaktudásáról, kiváló képességéről és iparművészi hajlandóságairól ismeretes. A régi iparos céhek fejlett és előkelő társadalmi szervezetek voltak s a magyarság polgárisodásában mindig előljártak. Ezeket a régi hagyományokat továbbra is ápolni kell s fent kell tartani a magyar iparosságban rejlő nemzeti, társadalmi és szakmai erőket. Kétségtelen, hogy a háború és a nyomában járó gazdasági leromlás miatt az iparostársadalom is sokat veszített gazdasági erejéből. A régi, hatalmas és jómódu iparostársadalom erős gazdasági és erkölcsi pilléreit kikezdték a mai idők. Nagyon sok iparos kezéből a nyomoruság kiűtötte a szerszámot. Tehát szükség van arra, hogy a magyar iparostársadalom megújódása érdekében országos intézkedések történjenek. A most megalakítandó országos magyar iparosegyületnek épen az lesz a célja, hogy a magyar iparostársadalmat országosan megszervezze s a gazdasági, szociális és szakmai egységet megteremtse. Biztosítani kell az iparosságnak a továbbképzés lehetőségeit, iparos tanfolyamokat kell megszervezni, gondoskodni kell az iparosság utánpótlásáról, kisipari kiállítások rendezéséről, s mindenekelőtt meg kell oldani az iparosság hitel-

kérdését és sajtóügyeit. De szükség van arra is, hogy az esetleges iparos sérelmek a Népközösség képviselőinek az útján orvoslást nyerjenek. A tespedő iparostársadalmat fel kell rázni a közönyből, s elő kell készíteni az egész magyar iparostársadalom megújódását. Nagy és átfogó intézkedésekre van szükség, hogy a magyar iparosság az elszegényedés útján megálljon. Különösen nagyfontosságú, hogy olcsó hitelszövetkezetek útján lehessen ellátni a nyomorgó iparosokat, közös és egységes alapon szervezzék meg az anyagbeszerzést, a kezdő iparosokat számmal és gépekkel lássák el, létesítsenek mester-tanfolyamokat s népszerűsítsék mindenfelé az iparcikkeket.

Mindezekon kívül gondolni kell az iparos jóléti intézményekre is. Meg kell oldani a betegség esetén való segélyezést, aggmenházak létesítését, temetkezési segélyekügyét és megfelelő nyugdíj biztosítását. Mindezeknek az eszméknek a megvalósítására az iparosságot különböző társulatokba kell tömöríteni, s mindent el kell követni, hogy jóléti intézmények segítségével a magárahagyott és elszegényedett magyar iparosság régi életerejét visszaadjuk.

Mindenekelőtt azonban az egész magyar iparosságban fel kell rázni a szunnyadó öntudatot. Rá kell vezetni arra a gondolatra, hogy az összefogásban van az erő s ha az országos egyesület létrejön s a magyar iparosság áldozatkészséggel annak erőt és tekintélyt ad, akkor a magyar iparostársadalom további gazdasági romlását meg lehet állítani. Különösen harcolni kell az iparosság körében már régóta tapasztalható közömbösség és nemtörődömség ellen. Gondolni kell azután az iparos utánpótlásról, fiatal iparosnemzedék neveléséről, annak iskoláztatásáról, ellátásáról s ezeket a gondolatokat megvalósító intézmények létesítéséről.

A január 28-ára összehívott alakuló közgyűlés iránt nagyfoku érdeklődés nyilvánul meg az egész ország területén, ahol magyar iparosok élnek. Teleky Ádám gróf, az iparos szakosztály vezetője valóban dicséretreméltó munkát végez, midőn az országos magyar iparosegyület felállításán dolgozik s arra kérjük iparostársadalmunkat, hogy a saját érdekében vegyen részt ebben a tevékenységben, mert csak egy országos szervezet és egyesület alkalmas arra, hogy a magyar iparosság életbevágó kérdését meg tudja valósítani.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Külföld

Az oroszok erőfeszítései. Az orosz- finn háborúnak megrázó jelenetei játszódtak le a múlt héten. Az oroszok óriási méretű repülőátadásokat intéztek Finnország városai ellen. Volt nap, amikor 400 repülőgépet ontotta a bombákat a finn helységekre. Eddig inkább a nagyobb városokat támadták az orosz repülőgépek, legutóbb azonban egész kis helységeket is megtámadtak, az országutakat és mezőket is, ahová a falvak és városok népe menekült, gépfegyverrel, tűzzel árasztották el a repülőgépekről. Egy kis városka 700 házából 400-at pusztítottak el a lezúditott bombafergeteggel. A hőselektől népet azonban ezek a szörnyű pusztítások sem törték meg. Bátorítja őket az is, hogy szomszédaik, a norvégek és svédek mellett a többi nemzet is lépéseket tesz megsegítésükre. Amerika nagy kölcsönt s új hadieszközöket ad a hősi küzdelem támogatására. Ezeknek számbavétele érthetővé teszi, hogy az oroszok a szárazföldi támadásokat nem ismétlik az eddigi lendülettel. Hír szerint a szovjet csapatok több helyen megkezdték a visszavonulást. Egy fogásba került orosz tiszt elmondotta, hogy a tisztikar értesülése szerint, a Kreml engedett Stern tábornok, a finn hadjárat szovjet főparancsnoka nyomtatékos előterjesztésének és belátták, hogy a téli háboru, főleg az erőszakos áttörési kísérletek csak hiábavaló vérpazarlást jelentenek. Valószínű, hogy csaknem az összes harcvezetésen a szovjet haderő tavaszig főleg légitámadásokra fog szorítkozni és csak a karéliai földszoroson folytatják tovább támadásaikat a Mannerheim-vonal ellen.

Támadnak-e a németek? A New York Times című lap németországi külön tudósítója érdekes cikkben számol be lapjának a pillanatnyi berlini hangulatról. Az amerikai újságíró szerint Berlinben nagy a ta-

nácstalanság és teljesen ellentétes vélemények alakultak ki a háboru folytatását illetően. A vezérkancelár tavasszal szárazon, vizen és levegőben hatalmas és mindent elsöprő offenzívába akar kezdeni, míg a vezérkar egy része és Göring marsall is, ellenzi és nem akar millió és millió embert feláldozni a Maginot-vonal áttöréséért. A Belgium és Hollandia elleni támadás is a vezérkar ellenállásán tört meg, mert Brauchitsch véleménye az, hogy Belgium megrohanásának rendkívüli nemzetközi kihatása lenne s a katonai előnyök nem állnak arányban az esetleges diplomáciai hátrányokkal.

Összehívták az olasz haditanácsot.

Általános feltűnést kelt a világ közvéleményében, hogy a legfelsőbb olasz haditanácsot február 8-ra összehívták. Az olaszok szigorúan őrzik semlegességüket, de minden eshetőségre fölkészülnek. Olasz felfogás szerint ugyanis a tavaszon döntő események fognak a harctereken bekövetkezni. Olasz politikai sajtókörök a legnagyobb megbecsülés hangján ismertetik Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök legutóbbi beszédét. Különösen azt emelik ki, hogy a magyar államférfiak nagy gyakorlati érzékről tesznek tanúságot és ezekben a sulyos időkben fokozottan átérzik a gazdasági kérdések fontosságát. Kiemeli az olasz sajtó, hogy Teleki magyar miniszterelnök megemlékezett Olaszország és Magyarország közös gazdasági tevékenységéről.

Horvátország megbecsüli kisebbségi polgárait.

Macek dr. helyettes jugoszláv miniszterelnök az újságírók előtt több érdekes nyilatkozatot tett. Többek között hangoztatta, hogy a horvát bánóságban a magyaroknak, általában a kisebbségeknek ugyanolyan jogaik lesznek, mint a horvátoknak. A horvát törvényhozási választásokról szóló törvény teljesen liberális szellemű s a képviselői listák benyújtásához csak száz aláírás szükséges. Ha tehát a horvátországi magyarok egy-egy kerületben száz aláírást gyűjtenek össze, úgy mindenütt benyújthatják kép-

viselői listáikat. Semmi akadály sincs annak, hogy a magyarok horvátországi magyar pártot alakítsanak.

Teleki Pál gróf, magyar miniszterelnök beszéde. A kormánypárt értekezletén Teleki Pál gróf miniszterelnök nagy beszédet mondott a külpolitikai helyzetről. Többek között a következőket mondotta:

— Örülhetünk, hogy a mai rendkívüli időkben ott tartunk, ahol vagyunk. Az ország helyzete, mint minden európai országé, sulyosbodik. De ez nem önmagunkból adódik, hanem az általános európai helyzet lett sulyosabb. Olyan az ország nyugalma, hogy majdnem amiatt érez az ember emberi felelősséget, vajjon nem tulságosan nagy-e ez a nyugalom?

A miniszterelnök ezután Csáky István gróf külügyminiszter helyett — akit könnyű hülése akadályozott a megjelenésben — a velencei olasz-magyar külügyminiszteri találkozóról tájékoztatta a kormánypárt tagjait.

— A találkozóval kapcsolatban — mondotta — különböző hírek keltek szárnyra, bár ez a találkozás természetesen adódott a két ország közti barátság, közös érdekek és egyforma felfogás alapján. Aki értelemmel nézi a dolgokat, az semmi csodálatosat nem láthat abban, ha két annyira baráti állam külügyminisztere összejön. Mindkét állam szoros barátságban él Németországgal és rendes diplomáciai viszonyt tart fenn Európa többi államaival, többek között a hadviselő felekkel is. A velencei megbeszélések kiterjedtek valamennyi európai kérdésre és a felfogások tökéletes azonosságát tükrözték vissza. Ez a valóság. Kétségtelen, hogy nehéz időknek megyünk elébe és csodálatos volna, ha tavasszal vagy a nyár elején nem érnék meg a harci tevékenység fokozódását a szembenálló felek között. Ha a háboru így komoly szakaszába lép, nyilvánvalóan nálunk is sulyosbodik majd a helyzet, mert a háboru kihat egész Európára és akkor nálunk is bekövetkeznek majd a megszorítások.

HIREK

Öngyilkos lett az áruló. Petsamoban, Finnország északi kikötő városában szégyenletes árulást követett el egy Pukila nevű finn kapitány. A bevonuló oroszoknak ugyanis pontos térképeket adott arról, hogy a finn hadsereg hol helyezte el robbanó aknákat, hol rejtett el munició- és élelmiszer raktárakat. Ennek az árulásnak volt a következménye, hogy ezen a vidéken kezdetben az oroszok sikereket értek el. Amikor az árulás kiderült, a finn kapitány föbe lőtte magát.

Újabb áttelepítéseket terveznek a németek. A balti tartományok németjeinek áttelepítése jórészt befejeződött. Az olaszországi németek átköltözését két évre osztották be s így ezek sokkal több értéktárgyukat tudják új hazájukba átmenteni. Hir szerint a német kormány arra is gondol, hogy az ország nyugati részéből mintegy 400 ezer családot fog a keleti részekre áttelepíteni, ami azt jelenti, hogy közel 2 millió ember helyezkedik el a Lengyelországtól elhódított területen.

Zsidók és arabok arányszáma. Az arabok nagy ellenállást fejtettek ki az ellen, hogy a zsidók Palesztinában, ősi hazájukban újra megtelepedjenek. Az európai üldözések elől mintegy 50 ezer zsidó menekült az utóbbi években Palesztinába. Ezzel a zsidók száma mintegy félmillióra emelkedett. Az arab lakosság 1 millió 200 ezerre rug, tehát tekintélyes többséget alkot. A mostani háborús válságok közt a zsidók és arabok elmentéi nagy mértékben enyhültek. Ma már közös eljárást folytatnak gazdasági érdekeik védelmére.

Ami a színházak világában történik, mindent megtudhat a **Déliabáb** legújabb számából. Érdekes színpadi beszámolók, kulisszámögötti pletykák, színes riportok, érdekfeszítő elbeszélések, illusztrált részletes heti rádióműsor rengeteg szebbnél-szebb képes gazdag filmrovat, keresztretjtvény, tréfa oldal teszi változatossá a legnépszerűbb színházi hetilap legújabb számát.

Lólopás a város középpontjában. Nem mindennapi lopási eset történt Nagykároly városában. Pénzes Ferenc és Balogh Károly bérkocsisok éjjel betértek egy vendéglőbe. Mintegy félórát időztek ott s ezalatt kocsijukat és lovukat a vendéglő előtt hagyták. Amikor a vendéglőből távoztak, meglepődve látták, hogy a két bérkocsinak hiült helye van. Hiába tudakozódtak kocsijuk és lovuk után, senki sem tudott felvilágosítást adni róla. Kedden reggel aztán a csanálói csendőrség telefonon értesítette a rendőrséget, hogy a község közelében az egyik bérkocsit ló nélkül megtalálták. A másiknak azonban nyoma veszett. A rendőrség fővább folytatja a kutatást az ismeretlen kocsitolvajok után.

Petróleum-tűz a nagykarolyi állomáson. A nagy hideg sok zavart csinál a folyékony anyagok szállításában. A nagykarolyi állomáson az olajos tartályból egy kereskedő pincéjébe akarták szivattyuzni az olajat. Miután a kivezető csövek megfagytak, tüzet raktak ezek alá a fagy felengesztelésére. A tűz azonban az olajba is belekapott s a nagyértékű anyagot menthetetlenül elpusztította.

Épül a világ legnagyobb bombázógépe. Amerikában megkezdtek a világ leghatalmasabb bombázó repülőgépének építését. A gépet legközelebb már ki is próbálják. Az óriás-gép szárnyainak szélessége 61 méter, súlya 70 tonna, teljesítő képessége 9600—11.200 kilométer. A gép terveit egyizben ellopták, de a titkos rendőrségnek sikerült azokat ismét megszerezni.

Hűtlen tisztviselő. 1932-ben Kósa Andrászt választották meg a csíkszentmihályi közbirtokosság pénztárosává. A pénztáros működése alatt zavarok mutatkoztak s amikor egy hat-ezer lejes tétellel többszöri felszólítás után sem számolt el, a közbirtokosság feljelentést tett ellene az ügyészségen. A törvényszék hét éven keresztül többször is kitűzte tárgyalásra az ügyet, de ítélehozatalra csak a múlt évben került sor, amikor is Kósát háromhónapi fogházra ítélték.

Testvérek megrendítő találkozása. Kövér György 31 éves volt vasuti géplakatos, szabadsága után visszautazott ezredéhez. Mint később családtagjait értesítették, az adjudi állomáson elcsúszott a fagyos talajon s fejét a mozdonyba ütötte. Koponya-alapi törést szenvedett s rövid szenvedés után, még mielőtt magához tört volna, meghalt. Mielőtt a szerencsétlenség történt volna, írásaival együtt kilopták zsebéből pénztárcáját s így személyazonosságát sem lehetett megállapítani. Valaki emlékezett rá, hogy csíkszeredainak mondotta magát. A közben beérkező újabb vonatról előkerítettek egy fiatal csíkszeredai katonát, hátha ráismer a holttestre? A katona megrémülve ismerte fel a halottban saját testvérbátyját. A fiatal Kövér éppen szabadságra utazott s nem gondolta, hogy ilyen szomorú körülmények között fogja viszontlátni bátyját a vasuti állomáson. Az áldozat felesége, aki a csíkszeredai törvényszék hivatalnoknője, súlyos betegen feküdt, mikor férje haláláról értesült s a szomorú hír még súlyosította állapotát. A szerencsétlen asszony kártársai gyűjtést indítottak egymás között s kilencezer lejt gyűjtöttek össze a két apró gyermekkel özvegyen maradt asszony számára.

Zsidók elvándorlása. Néhány napon belül százhatvan máramarosi zsidó kel utra Argentína felé. A kivándorlók mindannyian megkapták a szükséges beutazási engedélyt. Több máramarosi zsidó földműves Kanadába vándorol ki a közeljövőben.

A földmivelésügyi minisztérium felhívása. A földmivelésügyi minisztérium a következő felhívást adta ki: A mezőgazdák, szőlő- és gyümölestermelők, zöldségkertészek, rizstermelők, erdőtulajdonosok, birtokosok, parasztmalmok tulajdonosai sürgősen jelentkezzenek az illetékes megyei mezőgazdasági kamaráknál, hogy átvegyék a szükséges tájékoztatásokat az ezeknél a birtokoknál és üzemeknél foglalkoztatott személyzet 1940—41. évi ugynevezett mozgósítási felhasználása céljából.

Nyugalomba vonulás alkalmából.

Nem mulhatik úgy el ez új év első hónapja, hogy meg ne emlékezzünk Hodgyai Géza kányádi református tanító testvérünkről, aki évtizedeken át szolgálta egyházát és népét önzetlen szeretettel és hűséggel. Bizonyára sokan lepődnek meg e sorok olvasásán, de merjük ezt tenni azért, mert a néhány évvel ezelőtti személye ellen lefolyt hajszáj sajnálatos tévedésen alapult.

Tanító testvérünk igaz magyar szíven ütött sebeket férfias önérettel, evangéliumi hittel és befelé hulló könnyekkel hordozta, tovább dolgozott. Nála az igazság nem visszavágó kard volt, hogy sebekre sebeket adjon, hanem munka és becsület, mely türelemre és várásra adott erőt, mert szent volt meggyőződése, hogy az igaz ember hitből él!

Mi tisztelettel adózunk Neki és kívánjuk, hogy az Isten áldja meg nyugalombavonulását sok-sok esztendőn át békecséggel és szeretettel.

Péterffy Kálmán,
ref. lelkész.

Szerkesztő megjegyzése. Annak idején a Magyar Népet is közölte és fájdalmas megjegyzésekkel kísérelte azt a hírt, hogy Hodgyai Géza kányádi református tanító egy kényes ügyben nem tanusított kellő körültekintést. Később azonban meggyőződünk, hogy a súlyos támadásokra és megbélyegzésre nem szolgáltatott okot. Örülünk, hogy ezen az uton, becsülésünk kifejezésével, elégtételt adhatunk Neki.

Billiárdjáték — orral. A billiárdjátékot tudvalevőleg egy angol szabó találta ki, aki a méterrudjával lökdöste a golyókat. A szabót Bill-nek hívták, a méterrudnak „yard“ a neve angolul. Így származott a két szó összetételéből az új játék neve, a billiárd. Ennek a játéknak nemsokára lesz a háromszáz éves jubileuma s ezt az évfordulót a nashville-i billiárdklub ügylíti meg, hogy tagjai a billiárdnál nem dákot használnak, hanem az oriukkal lökdösi a golyókat. Erről az érdekes billiárd klubról számol be Tolnai Világlapjának legújabb száma.

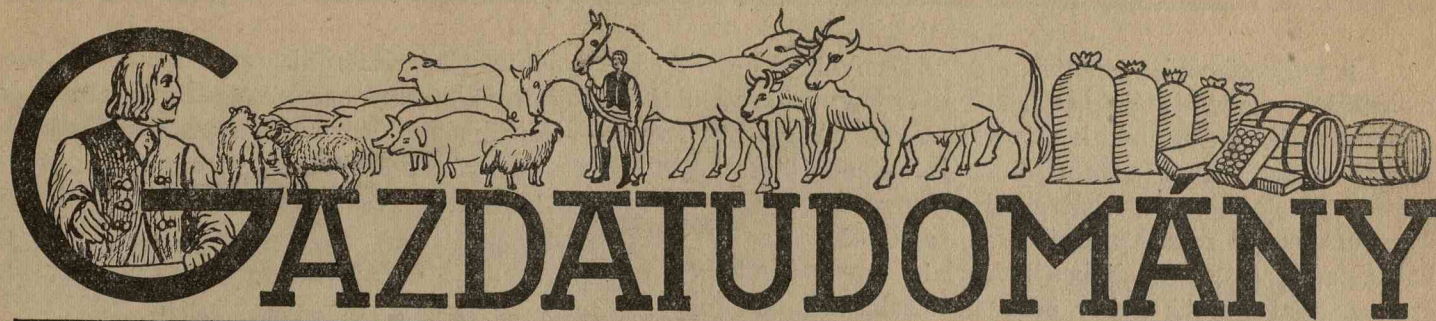
Gyászos hírek Marosmegyéből.

Az elmúlt napokban Marosmegye három községében súlyos, egy esetben pedig haláluskimenetelű verekedés történt. Mezőbánd községben, táncmulatság során, verekedés keletkezett Bangyán Sándor 16 éves mezőmadarasi legény és a bándi három Holkó-testvér között. A 16 éves legényt ellenfelei 22 helyen sebesítették meg. — Somosd községben 10 legény megtámadta egy haragosát és úgy összeszurkálták, hogy életveszélyes állapotban szállították be a marosvásárhelyi szanatóriumba. — Makkfalván Kovács Lajos 51 éves gazdálkodót támadták meg haragosai. Kovács Lajost ugyancsak a marosvásárhelyi szanatóriumba szállították. Állapota azonban annyira súlyos volt, hogy az elszenvedett sérülésekbe néhány nap múlva belehalt. A bicskázó legények ellen megindították az eljárást.

Szörnyű tűzvész Japánban. Tokió fővárostól 300 kilométernyire fekvő Sizuoka városban hatalmas tűz pusztított. Több mint négyezer ház, a volt császári palota, a városháza, a rendőrség székháza, a pályaudvar, a posta épülete, és számos iskola a tűz martaléka lett. A tűz egy kocsi-gyárban keletkezett. A nagy szélvihar következtében a lángok rohamosan átterjedtek a szomszédos városrészekre is. A város és a környék tűzoltósága, valamint a segítségül hívott katonaság sem tudta a tüzet eloltani vagy tovatérjedését megakadályozni. Amikor a tűz már hét óra hosszat tombolt, háromszáz halottat számláltak meg, de a halálos áldozatok száma minden valószínűség szerint ennél jóval nagyobb. Az anyagi kár felbecsülhetetlen. Emberemlékezet óta nem volt ilyen nagy tűz Japánban. A kétszázézer lakósu Sizuoka városa, amelyben nagy tűzvész pusztit, mint teakiviteli központ nevezetes. A heves szél következtében a tűz egyre terjed, úgyhogy a kirendelt katonaság valószínűleg dinamittal felrobbant minden gyúlékony anyagot, így a faházakat is, amelyek a tűz irányában fekszenek.

A hideg halálos áldozatai. A Néplap tudósítója megrázó esetekről ad hírt: A kézdivásárhelyi téli sokadalom alkalmával Fábíán Tamás, Fábíán Imre és Biró Lázár almási gazdálkodók a városba jöttek és a késő délutáni órákban indultak hazafelé. A háromszéki fennsíkron ekkor már rettenetes erővel dühöngött a Nemere szele s a gyalogszeres emberek egy mezei uton akartak rövidíteni, amikor Fábíán Tamás rosszullett és nem tudta folytatni tovább az utat. Fábíán Imre testvére sorsáért aggodva, Biró Lázárt megkérte, hogy maradjon bátyja mellett, ő pedig a közeli Kézdiszentkereszt felé indult, hogy szekeret szerezzen. Időközben teljesen besötétedett, a szél vadul hordta szembe a havat és Fábíán Imre többször is eltévesztette az utat, csak órák múlva tudott visszatérni a segítséggel, de sem bátyját, sem Biró Lázárt már nem találta ott. Reggelig keresték az emberek az eltűnteket s végül egy kicsi patak hidja alatt csonttáfagyva találtak meg Fábíán Tamást, akin már nem lehetett segíteni. Órák múlva a nyujtói határban aztán Biró Lázárt is megtalálták. A szerencsétlen ember a nagy viharban valósággal esztét veszítette s olyan súlyos fagyást szenvedett, hogy életbenmaradásához nincs remény.

A nagy hidegnek Csikmegyében is vannak halálos áldozatai. Lakatos Mihály 57 éves volt községi jegyző, aki a teljes züllés lépcsőjére került és nap-nap után koldulásból, alalmaznából tartotta fenn magát, részegen az egyik városi lakos szénapadlásán huzódott meg éjszakára. Reggel csonttáfagyva találtak meg. — Sass József székelyudvarhelyi lakos vonaton utazott ókirályságbeli ezredéhez s miután nem kapott helyet a kocsiiban, a lépcsőn állva érkezett meg az itteni állomásra. Keze annyira megfagyott a lépcső korlátvasán, hogy lezuhant a vonat kerekei alá, melyek halálra gázolták. — Nagy József gazdálkodónak a két keze és két lába fagyott le annyira, hogy végtagjait valószínűleg le kell vágni.

Télen előzzük meg a nyári veszedelmet!

Hazánknak sok részében olyan nagymértékben lépett föl a mult nyáron a *galagonya pillangó*, hogy a különféle gyümölcsfák már júniusban teljesen lombtalanul disztelenkedtek a gyümölcsösökben, kertekben; természetesen a gyümölcs is teljesen megsemmisült. Így ha kellő időben és mértékben nem védekezünk ez ellen a rendkívül kártékony rovar ellen, nemcsak az évenként megisméltendő hernyórágás miatt elpusztul gyümölcstermésünk, de a teljes lombtalanság következtében a gyümölcsfák is elpusztulnak, kiszáradnak. Pedig a gazdának előrelátása, gondos munkája mellett a télen amúgy is kevésbé igénybe vett munkanapon aránylag nem nagy munkával és költséggel megmenthetjük nem csak gyümölcstermésünket, de a fák életbenmaradását és azoknak kellő továbbfejlődését is biztosíthatjuk.

Az őszi lombhullás után — télen — azt láthatjuk, hogy a fákon zászlóként lengeti a szél az összeszáradt, pókhálószerű fonadékkal a fák vékony ágaira megerősített leveleket, melyekben a még júniusban kikelt és a levelek zöldjével táplálkozott parányi hernyók és azoknak igen parányi, porszerű, feketeszínű ürüléke van elrejtve s dacolva a legcsikorgóbb hideggel, zimankóval, a tavaszi meleg napok és annak révén bekövetkező lombfakadás idején téli álmukból fölébredve, megkezdik kártékony életmódjukat, a gyümölcsfák leveleit, virágait és a zsenge gyümölcs lerágását, a gyümölcstermés megsemmisítését.

Ha egy ilyen „Kishernyófészek“-nek nevezett száraz lombesomócskát éles szemmel, vagy egy csak kissé is nagyító üveggel alaposan megvizsgálunk, láthatjuk benne, — ha azt kellő meleg helyiségbe visszük — a csakhamar életre kelt apró, alig 1—2 milliméter nagyságú hernyókat. Van azonban a hernyófészkek között olyan is, melyben a legfigyelmesebb kereséssel sem találunk hernyót, jeléül annak, hogy azokból a mi kis fáradhatatlan ingyenmunkásaink, a cinkék, azokat kiszedték, sovány téli eledelekként. Kötelessége tehát minden gazdának, hogy ezeket a kedves és hasznos ingyenmunkásokat tőle telhető minden módon óvja, védje, szaporítsa.

De ne bizzuk a hernyópusztítást kizárólag csak a cinkékre, fakúszókra és még számtalan rovarrovó

madárra, hanem a téli hónapokon, mikor legtöbb időnk van az ilyen munkákra, szedjük le a fák galyaira selyemszerű fonadékkal fölerősített hernyófészkeket kézzel, hernyózóollóval vagy legvégső esetben száraz időben égessük le azokat egy pillanatra alátartott viharlámpával vagy fáklyával. A leszedett hernyófészkeket valami edénybe gyűjtjük és égessük el. Semmiszín alatt se dobjuk azokat egyszerűen a földre, mert amint az már fentebb is említve van, a legcsikorgóbb hidegben, zimankós időben is életben maradnak és mihelyt az idő fölmelegszik, a fákra másznak a parányi hernyók.

Noha kötelessége volna minden gazdának gyümölcsösében a hernyófészkeket leszedni, megsemmisíteni, mégis akad olyan hanyag szomszéd, aki azt a saját kárára sem teljesíti, s emiatt a gondos gazdának is kárt okoz. Ugyanis ha a hernyók az egyik gyümölcsösben már teljesen lelegették a lombzatot és vele együtt a zsenge termést is, a szomszédos gyümölcsfákra vándorolnak át, hogy ott folytassák kártékony életmódjukat. Ebben a sajnálatra méltó esetben úgy segít magán a gondos gazda, hogy a gyümölcsfák törzsére jó minőségű *hernyóenyvgyűrűket* alkalmaz oly módon, hogy kb. 80—100 cm magasságban, de mindenesetre a fák elágazása alatt 10—15 cm. széles, jó erős csomagolópapírból készült szalaggyűrűket alkalmaz fáira, amit a gyűrű alsó és felső szélén zsineggel, vagy vékony sodronnyal rögzít meg és arra keni föl a hernyóenyvet 1—1.5 mm. vastagon. Korosabb, durván repedezett kérgű fákra csak azután erősítsük föl a papírszalagot miután azok kérgét az enyvgyűrűk szélességének megfelelő széles, agyagból és marhaganajból készült sűrű péppel bekenjük azért, hogy a vastag, durvakérgű fáknál a papírszalag alatt ne képződhessék olyan nyílás, melyen át a hernyók fölmászhatnak a fák koronáiba. Arra is nagyon ügyeljünk, hogy a megvédelmezendő fák galyai ne érintkezzenek a hernyók által már ellepett fák koronáival, mert az egymást érő galyakon is átjuthatnak a szomszédos fákra. Ezt a kérdést úgy oldhatjuk meg, hogy némi áldozattal a megvédendő fák koronájának ágait megcsonkítjuk oly mértékben, hogy azok ne érintkezzenek egymással.

Ha nagy tömegbe jelentek meg a hernyók gyümölcsfáinkon, megtörténik az, hogy az enyvyűrűkre olyan tömegesen ragadtak már a hernyók, hogy a hernyókon át, mint képződött hídon juthatnak föl az utánuk jövők. Legyen tehát gondunk arra, hogy ha már sok hernyó ragadt a gyűrűkre, kaparjuk le azokat a papírszalagokról és kenjük újabb enyvréteget azokra. Ezt tesszük akkor is ha nem találjuk már eléggé ragacsosnak az enyvgyűrűket.

A lekapart hernyókat égessük el. Ha azonban a megragadt hernyók között látunk olyanokat is, melyeknek szőrözete között apró fehér vagy világos sárgaszínű, tojásdad alakú, tévesen hernyótojásnak tartott és nevezett bábok vannak, azokat ne semmisítsük meg, mert azok egy nagyon hasznos, többféle fajhoz tartozó kártékony rovar hernyóin élősködő *fürkészarázsnak* a bábjai.

Hernyóenyvet készíthetünk ugyan házilag is lenolaj és gyantának összeolvasztásával, de mivel annak elkészítése körülményes és tűzveszélyes, tanácsosabb azt vegyészeti gyárakban készült, s rovarirtó szereteket árusító kereskedésekben beszerezni.

A hernyóenyvet nem tanácsos közvetlen a fák kérgére kenni, mert különösen a fiatal, vékonykérgű fákra kenve, az kártékony hatással lehet.

A hasznos rovarévó madarak elszaporodását nagymértékben elősegíthetjük azzal, ha gyümölcsseinkben *mesterséges fészekódukat* helyezünk el, melyekben hasznos madaraink télen menedékhelyet, a költési idő bekövetkeztében pedig fészkelő helyet találnak.

Kleisl Gyula.

Ujévi szó az udvarhelymegyei tejszövetkezetekhez.

Egyszerű, rövid közleményemmel bátor vagyok az udvarhelymegyei tejszövetkezetek tagjainak, legfőképpen vezetőségeinek az alább felsoroltakra a figyelmét felhívni. Igaz, hogy különböző formákban már sokszor volt ismertette ennek a fontossága, de sajnos, még mindig általános megértésre nem jutott. Nem kell előlről kezdenünk és ne is keressük, hol kezdődött és honnan indult annak a nemes eszmének a keresztülvitele, hogy megyénkben egy tejfeldolgozó telepet kell létesíteni. Gazdatestvéreim! Lássuk be azt, hogy erre nekünk elkerülhetetlenül nagy szükségünk van. Hogy mi előnye van a telepnek és miért van nagy szükségünk rá, afölött gondolkoznunk sem kell. Ha megfigyeljük, azt látjuk, hogy a legtöbb községben, ahol ma szövetkezet van, ott vagy egy, vagy több magánacsarnok volt. De látva a szövetkezetek haladását, a gazdák a szövetkezet tagjaivá lettek.

Azt kérдем és kérdezhetjük: mi indította a tejtermelő gazdákat arra, hogy szövetkezetbe tömörüljenek? Azért, mert beláttuk azt, hogy tömörülésben van az erő és ha összetartva szövetkezzünk, akkor a teheneinket magunknak tartjuk és az általuk hozott jövedelmet magunk élvezzük. Gazdatársaim! Ha beláttuk azt, hogy

nekünk szövetkezetekbe kell tömörülnünk, éppen olyan fontos, hogy a szövetkezetek is kivétel nélkül egy helyen tömörüljenek. Mert ez a szövetkezési kötelesség! Van-e idő még arra, hogy a jövőnk sorsát úgy rendezzük, hogy újév kezdetével igazi összetartó elhatározással együtt találjuk magunkat?

Azok a szövetkezetek, akik eddig nem csatlakoztak, gondoljanak arra, hogy ha távortartják magukat továbbra is, ennek rossz következménye fog lenni. De ne várjuk annak a bekövetkezését és ne is használjuk ki a csatlakozott szövetkezeteket, hanem egyöntetűleg csatlakozunk. Erről a két évről ítélkezni nem lehet. Tévednek azok, akik a telep működése irányában rossz magvakat hintenek. És pedig azért, mert a kiszámított tejmenyiségnek, melyre a telep építve és felszerelve lett, a beszállított tej még az 50%-át sem érte el. Szövetkezeti gazdatestvérek! Véleményem szerint úgy tudunk teljes sikert elérni, hogyha eleget teszünk kötelességünknek és minden szövetkezet tejtermékét a Tejfeldolgozó telep útján értékesíti. Ez legyen próbaesztendő, ezen az alapon tudunk biztos meggyőződést szerezni és belátjuk azt, hogy a régi közmondás szerint: — Tömörülésben van az erő, széthúzásban a gyengeség.

Hodgyai József.

Egy gazda tapasztalataiból.

Elsősorban rá akarok mutatni a tavaszi kalászosok és a köles csávázásának fontosságára. Nagyon sok helyütt még mindig csak az őszi búzát csávázzák, pedig az árpa és a zab csávázása nem kevésbé fontos.

Én már évek óta sem árpát, sem zabot, vagy kölest nem vetek el csávázatlanul és jó lélekkel állfom, hogy azóta terméseink, különösen pedig a zabtermés észrevehetően emelkedtek.

Csávázásra legelőnyösebben a higanys csávázószeret használjuk. A zabporüszög ellen a formalin is kitűnő szer. Felhívom a figyelmet az őszi zabra. A zab termesztése, tekintettel annak nagy árára, ismét jövedelmező lehet. Csak a termések is elég nagyok legyenek.

Az őszi zab azonban elég gyakran kifagy. Ennek ellenére is merem a termesztését ajánlani, mert termése, ha nem fagy ki, hasonlíthatatlanul nagyobb a tavaszi zabénál, ha pedig kifagy, tavasszal még bőven van idő arra, hogy akár tavaszi zabot, akár más növényt vessünk helyette. A növénynemesítés nagyon hasznos munkát végezne, ha sikerülne teljesen fagyálló őszi zabot kitenyésztenie.

A továbbiakban legfontosabb takarmánynövényünk, a lucerna ellen gyakran elkövetett vétket szeretném felemlíteni. A lucerna utolsó kaszá-

lását ősszel, különösen a kisemberek gyakran későn végzik, sőt a kaszálás után legeltetik, néha még fagyos időben is. Ez teljesen helytelen. A lucernás 15—20 cm magasan menjen a télbe. A következő év első kaszálása sokkal bővebb lesz, ha időt adunk a lucernának ősszel elegendő tartalék táplálóanyagot gyűjteni, mintha ezt késői kaszálással, vagy késői legeltetéssel megakadályozzuk.

Ezt egyébként a rétek kezelésénél is meg kellene szivlelni. Egészen más tavasszal az a rét, amelyet október elejétől békén hagynak, mint az, melyet még télen is sanyargatnak.

15.000 juhot szállítanak a keleti német tartományokba.

A Német Birodalom kebelébe viszközkerült keleti tartományok gazdasági felépítése során fontos szerep jut a juhtenyésztés fejlesztésének. Hogy ez a terület állattenyésztési célokra milyen alkalmas, az már a világháború előtt is kiderült, amikor például Posen vidékén a juhtenyésztés valósággal virágzott. A közeljövőben az új birodalmi körzetbe körülbelül 15.000 juhot szállítanak. A juhtenyésztés a gyapjutermelés érdekében történik.

A nagyváradi hetipiacon nagy áremelkedés volt észlelhető.

Zöldségpiac: Levesbevaló zöldség kg. 10 lej, burgonya kg. 3—4 lej, vöröshagyma kg. 5 lej, fokhagyma kg. 24 lej, koszoruban 20 lej, hordóskáposzta drb. 1—2 lej, retek drb 1 lej, cékla kg. 3—4 lej, torma csomója 4—5 lej szárazbab kg. 16—18 lej, lej, borsó kg. 20—28 lej, lencse kg. 24—28 lej, köles kg. 20—22 lej, árpa kg. 6 lej, pörkölt árpa kg. 18 lej, málliszt kg. 8 lej, tengeri kg. 5—6 lej.

Gyümölcs piac: Alma kg. 4—12 lej, körte kg. 8 lej, birsalma kg. 16 lej, papírhéjú dió kg. 20 lej, aszaltalma kg. 16 lej, nagybányai aszaltszilva kg. 26 lej.

Tojás párja 5—6 lej, falusi vaj kg. 68—75 lej, tejföl literje 18—20 lej, tej literje 6 lej, tehénturó kg. 16 lej. Vizszontelárusítóknál: teavaj kg. 110 lej, főzővaj kg. 80 lej, tejföl literje 22 lej, tehénturó kg. 16 lej, juhturó kg. 40 lej, sajt kg. 400 lej. Virágméz kg. 45 lej, akácméz kg. 48 lej, főzőolaj literje 44 lej.

Baromfi-piac: Egy pár csirke 120—130 lej, hizott liba párja 380 lej, tyuk darabja 120—130 lej, hizott ruca 130—140 lej, nagy pulyka 250—300 lej.

Terménypiac: Búza 490—500 lej, rozs 390—400 lej, árpa 470—480 lej, zab 500 lej, tengeri 360—370 lej napraforgómag 740 lej, tökmag 1475 lej, repcemag 1300—1400 lej métermázsánként.

Élőmarha kg. 18—20 lej, hizott disznó kg. 28—31 lej.

A marosvásárhelyi Sáránapi vásár az idén a teljes üzletelenség jegyében zajlott le.

A búza ára továbbra is emelkedik, viszont a kínálat teljesen megszűnt, a kereslet igen nagy. A búza mázsája a helyi piacon 520 lej, rozs 430 lej, takarmányrépa 480 lej, zab 500 lej kevés készlettel, tengeri 360 lej, fehér bab 1500 lej. Heremag kg. 40 lej, lucernamag kg. 55 lej, lencse kg. 26 lej, burgonya mázsája 200 lej, napraforgómag 7500 lej, tökmag 1400 lej, szarvaskerep 3000 lej. A préselt szé-

na mázsája 220, laza 160, préselt lucerna 260, laza 200, búzaszalma préselve 100, lazán 60. A nullásliszt kg. 10.40, kettős 9.60, hármas 8.90, négyes 8.80, kukorica liszt 4, korpá 3, olajpogácsa 4.50 lej.

Állatárak Szatmáron.

Szatmáron a legutóbb tartott országos vásáron a felhajtás és kereslet egyaránt csekély volt. A hizott ökör kilója élősúlyban 17—18 lej volt, holott nemrégiben ugyanazt az árut még 23—24 lejért adták. Külföldi szállításra mindössze egy vagon hizott ökröt adtak el a legutóbbi nagyvásáron. A szarvasmarhák nagyobb részét szatmári mészárosok vették meg. A sertés ára tartott volt, 30 lejnél olcsóbban nem adták kilóját. Egy 100—120 kilós sertésért 31—32, hizott sertésért 32—34 lejt kértek élősúlyban különként. Borju kevés volt és különként 30 lejért adták élősúlyban.

Borárak Tordán.

Tordán az óbor kifogyott. Az új borok minősége jobb, mint az elmúlt években volt. Az árak még mindig tartottak. Ujbor literje 14—20 lej, óbor 22—26 lej.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle „Solvo” pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 Lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

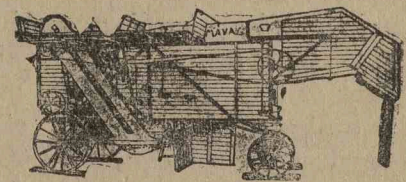
Gazdakörök és héreseplési vállalkozók figyelmébe ajánljuk a

„MAVAG”

(Magyar Állami Gépgyár, Budapest) gyártmányu önbeálló golyócsapágyas, acélkeretű

CSÉPLŐ-GÉPEKET.

Szűk udvarokon, nagyobb emelkedéseken is könnyen szállítható. Hosszuszalmájú gabonák cséplésére kiválóan alkalmas, leggazdaságosabb üzem. „Mavag” szab. beszerelhető löherceséplőkészülék. „Mavag” kalapácsmalom. Hanomag 38 Hp. Diesel német- és legújabb kivitelű amerikai gyártmányu traktorok és más üzemgépek. Díjtalan helyszíni látogatás! A legelőbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett rendeléseket már most felvesz a jövő eséplési idényre a romániai kizárólagos

Vezérképvislet:

„INDUSTRIA-ECONOMIA”

Kereskedelmi és Ipari Rt., Timișoara-Temesvár, IV. Str. Brătianu 34. Távírat: „Industria Timișoara” — Telefonszám: 43-57.

A finnek nyugati szomszédai.

A világsajtó jelenlegi érdeklődésének előterében a svédek állanak. A svéd képviselőház ülésein legutóbb nagyfontosságú nyilatkozatok hangzottak el. A miniszterelnök és külügyminiszter beszédeikben hangsúlyozták a svéd nép rokonszenvét a finnek iránt. Kijelentették, hogy *Svédország jövője Finnország sorsától függ* és így egyáltalán nem közömbös a svédekre nézve az orosz-finn háború. Egyúttal újra bejelentették, hogy támogatják a finneket, de az ország semlegességének további fenntartásával.

Ezek a nyilatkozatok sok helyen újból felvetették azt a kérdést: mi lesz, ha a háboruba Svédország is belesodródik? Vajon az orosz törekvések tényleg veszélyeztetik Svédország biztonságát? Valóság lenne az a hír, amely szerint az egyik lelőtt orosz repülőgépen megtalálták volna az orosz törekvéseknek megfelelő térképet a svéd tengerpartig vezető útvonalról?

Svédországnak a háboruba való esetleges beavatkozását szakértők különbözőképpen ítélik meg. Minden valószínűség szerint ez a beavatkozás megerősítené a finnek ellenállását. Ugyanis a svédek a finnekhez hasonlóan erős és izmos emberek, akik az északi időjárás minden viszontagságát jól birják és műveltségük vetekedik a legnagyobb népek műveltségével. Történelmük bizonyossága szerint nagyszerű katonai képességeik vannak. A mai helyzetet nézve Svédország történelme valóban nagyon tanulságos mindenkinek, akit az északi háború kimenetele érdekel.

A középkorban a három skandináv állam: Svédország, Norvégia és Dánia egységes birodalmat alkotott. A birodalom élén svéd uralkodók állottak és a vezető szerepet a svédek játszották. Ez természetes volt, mivel a svédek műveltsége felülmulta a norvég és dán műveltséget. Ugyancsak a svédek uralkodtak ekkor Finnországban is, mely már néhány száz év óta Svédországhoz volt csatolva.

A reformáció korában a dánok elszakadtak a svédektől és független országot alkottak. Ellenben a norvégek és finnek továbbra is megmaradtak a svéd király uralma alatt. A dánok elszakadása csöppet sem gyöngítette a svédeket. Sőt, ebben az időben kezdtek lerakni országuk megerősítésének azokat az alapjait, melyeken később az egész Balti-tenger feletti uralmukat felépítették.

A svéd nagyhatalom ezelőtt háromszáz esztendővel olyan erős volt, hogy ugyszólván az egész Balti-tenger egy svéd tóvá változott. A svédeknek birtokaik voltak a mai német, eszt. lett és litván tengerparton, miáltal a lengyeleket és oroszokat elzárták a Balti-tengertől. Svédország ebben az időben az európai világpolitikában hatalmas szerepet játszott. Leghíresebb királya *Gusztáv Adolf*, a Habsburgok bu-

kását szomjuhozó népek reménysége volt. A harmincéves háboruban vele szövetségbe lépett a franciák a Habsburgok ellen. Ő pedig rokonsági és szövetségi szálakkal magához kapcsolta Közép- és Kelet-Európa nevezetesebb uralkodóit. A brandenburgi választófejedelem leányát vette feleségül. Így került rokonságba Bethlen Gábor erdélyi fejedelemmel is, aki a sógora lett. Ettől kezdve Erdélyben sűrűn megfordultak a svéd király követői. Már Bethlen Gábor tagja volt a svéd-francia szövetségnek, mely a Habsburgok ellen irányult. Ezt a külpolitikát az erdélyi fejedelemmel Svédország uralkodói később is folytatták. Gusztáv Adolf ugyan elesett a harmincéves háboruban, de utódai tovább küzdöttek a Habsburgok ellen Svédország nagyhatalmi állásáért. Ebben a küzdelemben Rákóczi György erdélyi fejedelem szintén a svédek szövetségese volt.

Később X. Károly svéd király rokonság jogán igényt tartott Lengyelország egy részére. El akarván foglalni az igényelt területeket, szövetségbe lépett II. Rákóczi György erdélyi fejedelemmel, aki Báthori Istvánhoz hasonlóan, lengyel király szeretett volna lenni. Együtt vívták lengyelországi harcaikat, melyeknek kimenetele azonban egyikükre nézve sem volt szerencsés. A lengyelek várták az alkalmat a visszaütésre és ebben a szándékukban a velük szomszédos országok támogatására is számítottak. Szerették volna a svédektől elvenni a Balti-tenger feletti uralmat.

Az alkalom XII. Károly trónralépésekor kínálkozott. XII. Károly ugyanis tizenötéves korában került Svédország trónjára. Nagy Péter orosz cár szövetséget kötött a lengyelekkel és dánokkal s a három ország seregei egyszerre támadták meg a svéd birtokokat. Gondolták, egy tizenötéves fiatal uralkodótól nincs mit félniök. Nagy volt csalódásuk, midőn a fiatal svéd király villámgyorsan ellenük vonult és egymásután aratta felettük ragyogó győzelmeit. Előbb a dánokat, majd a lengyeleket, utóljára az oroszokat győzte le sokkal kisebb számú seregével. A háború azonban hosszú ideig tartott s a végén az oroszok felülkerekedtek. 1721-ben a svédek átengedték az oroszoknak a Balti-tenger délkeleti partvidékét s ezzel a svéd nagyhatalom helyébe az orosz lépett. A következő században pedig az oroszok Finnországot is elvették a svédektől.

A svédek azóta ritkán háboruztak. Ellenben műveltségük óriási fejlődésnek indult. A múlt század végén Európa összes országai közül aránylag Svédországban költöttek legtöbbet a művelődés fejlesztésére. Nem kétséges azonban, hogy régi katonai erényeik ma is megvannak és ezekről bizonyosságot fogunk tenni egy esetleges háboruban.

MULAJÁTÓ

A szív.

*Jóban, rosszban bármihez fogsz,
Kérdezd meg csak szivedet
S hallod majd, ahogy dobogja:
Igy tégy, vagy: Jaj, így ne tedd!*

*Ó, szived hű tanácsot ad,
Ha követed, sohse félj,
S nem ragad el gonoszságra
Semmiféle szenvedély.*

*Szelíden azt súgja egyre:
Drágább kincséd nem lehet,
Mint a jóság, mint a hűség,
Mint a tiszta szeretet.*

*Veri egyre: Szeresd szülőd,
Szeresd, szeresd a hazád!
Melegét, fényt életednek
Napsugárként csak az ad.*

*A szív örök, drága pajtás
S akármerre lesz útid,
Minden egyes dobbanása
Az igazra visz, mutat.*

*Imád kezdjed: Jó Istenem,
Fogadalmam ime vedd:
Bármit teszek, hűségesen
Meghallgatom szívemet!*

Feleki Sándor.

Elin—Pelin: Az ügyvéd.

— Bolgár elbeszélés. —

A járásbiróság tárgyalásra ült össze. A Gorosek községbeli Mitre Marin ügye volt soron, kit szomszédjai idéztettek bíróság elé, mert lovát lelőtte.

Türhetetlen meleg volt. A tárgyalótermet fulasztó hőség öntötte el, a hallgatóság csaknem teljesen hiányzott. Csak három-négy falusi, kik tanunak voltak beidézve ebben az ügyben, üldögélt helyén szótlan, mozdulatlan félénkséggel.

A védőügyvéd beszélt — alacsony, kövér, nagyhasu, kopaszfejű, kopott fiskális. Tekintetét a bíróság

elnökére irányította, mindegyre kivette zsebébe dugott két kezét, a vádlottra mutatott és fülsüketítő hangossággal igyekezett elrémíteni mindenkit. Hangja rikácsoló, rekedt volt, mintha repedt fazék-ból jött volna. Az eget hívta tanuul, szemét a meny-nyezetre meresztette, minden mondat végén pedig méltóságteljesen kidüllesztette a mellét és széttárta karjait. De a bírák érzéstelen és mozdulatlan arcán megingathatatlan birói türelem és reménytelen közömbösség ült.

Az elnökről látszott, hogy más gondolatokkal van elfoglalva. Egyik bíró lovakat rajzolt.

A vádlott, Mitre Marin, alacsony, barna falusi, mezitlábasan, ingujjban, kezében kalappal állott. Védője beszédéből egy szót sem értett. Egész idő alatt egy nagy fekete legyet figyelt, mely nagy zümmögéssel repült többször a félig nyitott ablaknak. Egyszer csak, mikor az ügyvéd hirtelen elhallgatott, hogy a torkát megköszörülje, Mitre az ajtó mellett üldögélő irodaszolgához fordult, ki abban a pillanatban éppen a körömtisztogatás fontos munkáját végezte nagy figyelemmel. Hangosan rászólt:

— Barátom, kergesse ki innen ezt az átkozott legyet; éppen eleget zümmögött itt.

A bírák részvétellel vegyes gunnyal néztek rá. Az elnök csengetett.

— Mitre Marin, nem gondolja, hogy a maga helyzete, mint vádlotté, nem valami irigylésreméltó? Az illendőség úgy kívánja, hogy hallgasson.

— Na, már kirepült! — mondta Mitre, az ablakra mutatva.

A bírák megint felnevettek. Az ügyvéd szigoruan nézett védencére, majd nyájas mosollyal folytatta beszédét:

— Igen, tekintetes bíróság! Ezeket a körülményeket számításba kell venniük. Más szóval: világot kell deríteniünk valamiképp a lélektani pillanatra! Adva van egy sötét éjszaka, olyan pokolian sötét éjszaka, amilyen csak egy falusi éjszaka lehet, mikor bárki kivájhatja embertársa szemét, anélkül, hogy az illető a rossz szándékot előre észrevenné. Védencem a saját szérűjén alszik, behordott gabonája mellett, az állampolgár szent jogával őrzi a kinos verejtékével termelt, asztagbarakott búzakészletét. Őrzi fáradságos munkája eredményét. Napi munkájától holtrafáradtan fekszik ott, senkiről semmit sem tudva... (A tanuk zavartan összenéznek.) Feledve asszonyt, gyermeket és a magas eget, amint a költő mondja! A munka mély álomba merítette. De hirtelen... Mit látunk bíró uraim? Mit? Nem találok megfelelő szavakat, hogy ezt érzékeltessem. Az emberi nyelv elnémul... Igen! És védencem hirtelen felébred s megpillant egy... Ó, rémitő! Védencem élete hajszálon függ! Feje fölött egy irdatlan nagy szörnyeteg áll, csúf, félelmetes, készen arra, hogy el-

nyelje! Tekintetes királyi járásbiróság! Természetes, hogy védecem reszketni kezd rémületében. Nem tudja, hol van, nem tudja, mi történik vele! Félálomban megragadja a puskáját és — puff! — rálő! A szörnyeteg elesik, majd felszökik, átugrik a sövénykerítésen, kivágtat a határra, ereje fogytával behúzódik egy szalmakazal alá és ott elvérzik! Tekintetes királyi járásbiróság! Engedtesse meg feltennem e kérdést: mennyiben bűnös védecem azért, hogy ez a szörny nem más, mint a Petre Marin lova? Ló? Egy jelentéktelen ló, mi talán alig ötven levát ért? Igen! Hol itt a büntett? Hol?... Tekintetes királyi járásbiróság, méltóztassanak mindent jól megfontolni, mindent jól meggondolni! Méltóztassanak tekintetbe venni mindkét törvényt: az istenit, mely minden pillanatban azt sugalmazza, hogy őrizzük meg magunkat a gonosztól és általában mindentől, ami veszélyes és káros, és az emberit, mely bűnös és bünnélküli cselekedeteket ismer... Mindkét törvény védecem ártatlan volta mellett szól!

Az ügyvéd fontoskodva körülnézett, letörölte homlokáról az izzadságot és védecem mellé mosolyogva leült.

A birák félhangosan, hosszasan tanácskoznunk kezdtek. Az elnök csengetett.

— Mitre Marin vádlott?

— Én! — felelte Marin, katonás alázatossággal felállva.

— Mit tud mondani nekünk erről az ügyről?

— Ki? Én?

— Maga hát... magához beszélek, vagy nem?

— Hát amondó vagyok, hogy az úgy volt.

— Mondja csak, mi az „az úgy volt“?

— A lóhítoriá, istáalom, — mondta fennhangon Mitre. — A ló mindéig bójárt az én udvaromba. Sokszor mondám Petrének: szomszéd, kösd meg a lovad s tartsd a magad jószágán, mert ha nem, dögróvásra fog kerülni! Itt örökké csak a kárt csinálja! Legázolta a kerítésemet, mindent letapatott. Egészen tönkretett!... Semmit se bántam volna, tekintetes

királyi járásbiróság, csak a törökbúzámát. Jobban féltettem, mint a szememvilágát, olyan egy fájin törökbúza volt az, istáalom! Majdnem mind letörödelte, letapodta! Egy darabig türtem, türögettem, gondoltam, hátha szépszerével jobb belátásra tudom venni a szomszédot. De aztán eccer csak elfogyott a türelmem. Várj csak, ördögfajzat, gondoltam magamba, majd adok én neked törökbúzát! Egy öste aztán jól megtöltém a puskát s az asztag töviben lesbe álltam. Úgy éjjél felé fülelni kezdék s alighogy felütém a fejem, a ló egy miccre benn termett az udvaromon...

— Azután? — kérdezte a bíróság elnöke.

— Azután! Mit azután? Felemeltem a puskát s abba' a szent helybe' belelöttem.

— S azután?

— Azután pedig a dögöt megfogtuk anyjukommal s kivittük a faluvégére. Ott szépen eldugtuk egy szalmakazal alá, hogy higgyék azt, mintha...

Az ügyvéd hallgatta, hogy védecem romlatlan lélekkel hogyan adja elő a történeteket hűségesen s közben majd megfulladt mérgében. Szeme villámot szórt, mintha azzal akart volna lesujtani Mitrére, de Mitre egészen megfélekedezett védőjéről. Ószinte tekintettel nézett az elnökre.

— És mit mond, milyen árú lehetett az a ló? — kérdezte az elnök.

— Hát honnan tudjam én, hogy milyen árú volt? Hanem azt tudom, hogy jó ló volt, — felelte Mitre.

Az ügyvéd haragosan csapta össze a perrendtartást és idegesen felállott.

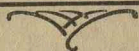
A bíróság tanácskozássra vonult vissza. A védőügyvéd kitudszkolta Mitrét a folyosóra és haragosan ráfőrdedt:

— Marha! Ha nem tud hazudni, minek fogad ügyvédet?

És haragosan leszaladt a lépcsőn.

Fordította: Kormos Jenő.

Tapasztalt és tanult gazda természetét meghatározhatja.

cimű közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép“ előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekezzen mindenki mielőbb beszerezni a

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

GAZDATUDOMÁNY

cimű könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN, CLUJ-KOLOZSVÁR, STRADA BARON L. POP 5. SZÁM ALATT.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

A példa kedvéért.

Angliában, egy szerencsétlen fickó lovat lopott; az esküdtek bünösnek nyilvánították és a bíró halálbüntetést szabott ki rá.

— Ugyan, kérem — mondotta a fickó a bírónak, — egy hitvány gebéért hogyan lehet egy fiatal embert felakasztani?!

— Fiam — felelte a bíró nyájasan, — te tévedsz: mi téged nem azért akasztunk fel, mert lovat loptál, hanem azért, hogy mások ne lopjanak.

Váratlan találkozás.

Rooseveltről, Amerika köztársasági elnökéről elevenítik föl a következő történetet.

Még elnöksége előtt történt, hogy egyszer lóháton járta be egyik tartomány regényes tájait. Nem ismerte a vidéket és az erdőben valami mellékutra tévedt. Szembe jött vele egy hatalmas termetű, vereshaju fickó, aki pisztolyt szegzett neki:

— Szállj le a lóról!... Ide a pénzt!... Az órát is!... És most mehatsz!

Ez bizony szabályszerű erdei utonállás volt. Roosevelt egy pár óra múlva egy falura bukkant.

— Van-e itt sheriff? — kérdezte a legelső embertől, akivel találkozott.

— Hogyne lennel! — hangzott a válasz. — A sheriff hivatala ott van, szemben a templommal.

A sheriff azt teszi, hogy csendbízatos; a közhatalom képviselője künn a vidéken.

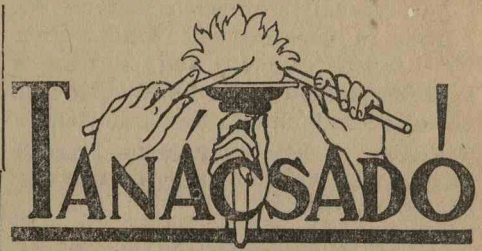
Roosevelt bement a hivatalba és kit talált ott az íróasztalnál? Azt a veres fickót, aki öt pár órával előbb kirabolta.

— Szolgálhatok? — kérdezte a sheriff.

— Ó kérem, bocsánat, hogy zavarom, csak azt akartam kérdezni, hogy merre van a legközelebbi vasútállomás?... — igyekezett tovább állni Roosevelt a veszedelmes környékről.

Mágneses útkefék.

A gépkocsizás számára igen nagy veszedelmet jelent, hogy az utakon szekerek és állatok is közlekednek. A szekerek és állatok közlekedése során ugyanis nagyon sok vasdarab kerül az uttestre. A járművekből szegek, csavarok, vasdarabok, az állatok lábáról pedig patkók, patkó darabok és patkószegek kerülnek az uttestre. Ezek nagy veszedelmet jelentenek a gépkocsik számára. Egy patkó darab például teljesen tönkretetheti a gépkocsi egy vagy több gumiját. Ezért Amerikában most érdekes kísérleteket folytatnak arra vonatkozólag, hogy milyen módon lehetne az uttestekről a veszedelmes vasdarabokat összeszedni. Legutóbb mágnesezett acélkefékkel felszerelt gépkocsik járnak végig az utakat és ezeknek keféi minden vasdarabot magukhoz vonzanak. Ezáltal az utakon való közlekedés a gépkocsik számára sokkal biztonságosabbá válik. Ennek nagyjelentősége van főképpen aszfalt utakon, ahol a gépkocsik nagy sebességgel közlekednek.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

K. E. A szemüveget leghelyesebb selyempapírral megtisztítani. Ha nem volna kéznél selyempapír, megfelel erre a célra a cigaretta papiros is.

B. F. A megfagyott zöldséget aszalja meg. Vékonyra vágott szeletekben 1–2 nap alatt a sütőkamrában, vagy a

Tüdőbetegek!

**Sok ezren
meggyógyultak már!**

Kérje haladéktalanul az én leírásomat:

új étkezési művészet,

amely már sok embernek mentette meg az életet. Ezen étkezési módszer akár milyen élelmiszer mellett folytatható és hozzájárul a betegség gyors lekövetéséhez. Éjjeli izadási és köhögési elmulik, a test, súlyt emeli és lassanként megszünteti a szenvedést.

Az orvosi tudománynak komoly emberei elismerik az én jeles módszeremet és szívesen járulnak hozzá alkalmazásához. Mirel hamarabb folyomodunk hozzá, annál jobb.

Teljesen ingyen

és portómentesen kapja körlevémet, amelyből hasznos tudnivalót meríthet. Mivel az én kiadóm összesen csak 10.000 dróbot küld el díjmentesen, írjon azonnal egy levelezőlapot, hogy Ön is azon szerencsések közé tartozzon, akik e füzethez jutnak.

Postsammelstelle:

ERNST PASTERNAK, BERLIN SO.
Michaelkirchplatz 13. Abt. Z. 609.

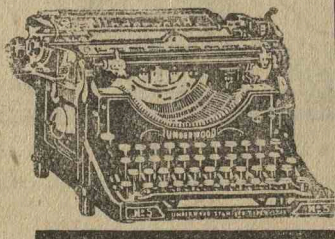
takaréktűzhely sütőjében nagyon sok murkot és petrezselymet aszalhat meg. Ha a fagyás nem volt nagymértékű és a zöltség lassan enged fel, esetleg nem is válik romlandóvá. Ez különösen a muroknál és petrezselyemnél figyelje meg és csak akkor aszalja, ha másképpen elromlanék.

F. I. A szőlőtörköly trágyaértéke kifőzés után csaknem ugyanannyi, mint kifőzés előtt. A pálinkafőzés alkalmával ugyanis csak a szesz távozik el a törkölyből, már pedig ennek trágyaértéke nincs. A szőlőtörköly nagyon nehezen korhadó trágya, ezért ajánlatos a keverék trágyába vegyíteni. A keveréktrágyában néhány év alatt teljesen elkorhad és kitűnő minőségű trágyát szolgáltat.

Sz. J. Moson. A beküldött 150 lejjel előfizetése rendben van 1939. dec. 31-ig és a naptárt is megküldtük. Érdeklődésére közöljük továbbá, hogy olyan térképet, amely az összes világrészeket magában foglalja, beszerezhet a Minerva könyvkereskedésben Cluj-Kolozsvár, Str. Regina Maria 1. Ezen térkép azonban nagyon kicsi, mert a nagysága mindössze 45x35 cm. tehát egy-egy földrész rendkívül kicsiben található. Az ára 12 lej, amelyhez hozzájön még a pénz előzetes beküldése mellett 5 lej portóköltés. Ellenben ajánljuk azt, hogy szerezze be a földrészeket külön-külön, mert ekkor sokkal szemléltetőbben láthatók rajta az egyes országok. Ennek a nagysága is hasonló az előbbihez és ára ugyancsak 12 lej darabonként és a portóköltés, tehát az 5 földrész 60 lej és 10 lej portóköltés.

SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító-kellékekből. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépek nagy raktára.

"RAPID"
IRÓGÉPVÁLLALAT

KOLOZSVÁR, STR. REGINA MARIA 33.

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizető-kért.

V. F. Avasujváros. B. M. Kilyénfalva, B. P. Somkerék. T. J. Ant. H. Gy. Méra. J. D. Székelyszenterzsébet.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Könyvnap-tárunk szétküldését tovább folytatjuk és mindazoknak, akik nincsenek hátrálékban, részben elküldtük, részben pedig rövidesen elküldjük. A közeli napokban azok kerülnek sorra, akik múlt év végéig szóló hátrálékaikat az utóbbi napokban küldték be, valamint azok is, akik legkésőbb a hét végéig beküldik hátrálékaikat. Felkérjük tehát mindazokat, akik még nem fizették be a díjat, sziveskedjenek ezt megtenni, mert ha ez rövidesen megtörténik, rövid idő alatt hozzájutnak naptárunkhoz.

Megbízottaink, amint megelőző számainkban közöltük, felkeresik a hátrálékosokat, hogy tőlük a díjat beszedjék. Figyelmeztetjük mindazokat, akik még eddig nem tettek eleget fizetési kötelezettségeiknek, sziveskedjenek megbízottainknak szabályos nyugta ellenében kifizetni hátrálékaikat.

M. A. Szováta. Lapunkat 1940. márc. 15-ig mint új házasnak még ingyen küldjük. Kérésére 1940. márc. 15-től rendszer előfizetőként kezeljük s folyó év végéig 125 lejt kérünk beküldeni.

A következő befolyt pénzeket nyugtazzuk: Majlátfalváról: H. Gy. 75 és Ö. I. 75, E. Gy. Csikszentmiklós 150, özv. P. M-né Torda 150 (r. 1939 XII. 31-ig), naptárt eddig azért nem küldtünk, mert múltévben hátrálékban volt, sziveskedjék a jövőben hamarabb beküldeni a díjat, mert akkor az első szétküldéskor sor kerül Önre, Rigmányról: V. I. 85, V. A. 150, G. J. Mezöbánd 155, G. G. Hatvan 155, H. F. Gencs 155, B. A. Csengerbagos 155, K. L. L. Dezsánfalva 155 (r. 1940 dec. 31-ig), M. P. Lugozi 143, L. D. Barátos 75, G. G. Kézdimártonfalva 143, Zs. A. Lemhény 155, Vajdaszentiványról: ifj. B. J. J. 155, F. M. 155, B. K. Havad 150, N. A. Sza-

lád 150, Ny. L. Csikszentgyörgy 150, Sz. A. Csikszentmihály 155, B. I. Csikszenttamás 143. Hadikfalváról T. J. 80, R. Gy. Simonyifalva 155, K. G. Barátos 150, B. J. Torja 150, Sz. T. Bikfalva 155, V. J. Tordatfalva 150. Hegyközszentmiklósról: B. B. 150, K. I. 150, S. M. Asszonyvásár 153, D. S. M. Gerendkeresztur 150 (r. 1939. dec. 31-ig), K. L. Szárazberek 155, K. L. Kézdimártonfalva 150 lej (r. 1938. dec. 31-ig).

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állás-keresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyanakkor szintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltésért.

Gyümölcsészet, konyha és diszkertészethez értő szerényebb igényű középkorú munkabíró pályázók okmányasolataikat igényekkel beküldhetik Degenfeld gazdaság Arduzat-Erdőszáda. Jud. Satumare.

Vincellért keresek! I. Fizetése: Évi 6000 lej készpénz, 12 kg. só, 12 liter petróleum, 48 véka gabona vegyesen, 1 drb. hat hetűs malac, 12 kg. turó, 1 pár bakkancs, 1 rend nyári ruha és természetbeni lakás, konyha kerttel.

II. Kötelessége: 6000 tőke szőlőmesterművelni az általam adandó hárs, kék-kő és 30 kézi napszámos felhasználásával és a házam körüli belső munkákat elvégezni.

Ezen munkák elvégzésének sérelme nélkül a kidolgozást megengedem.

Csakis olyan munkaszerető emberek jöhetnek számításba, akik nálam huzamosabb ideig akarnak elhelyezkedni.

Ajánlatokat dr. Kováts Zoltán ügyvéd, Hida-Hidalmás. Jud. Cluj címre kérek.

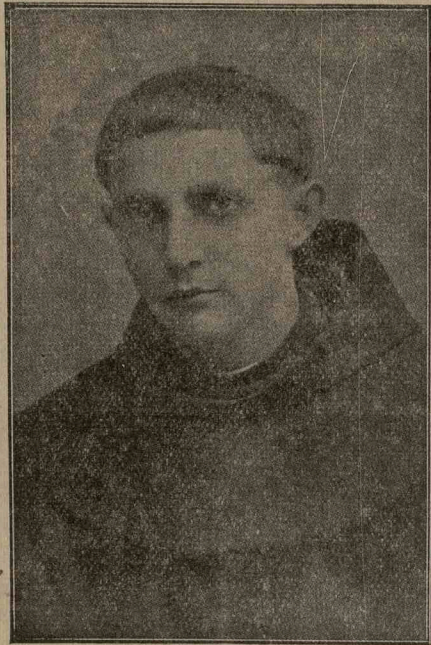
A kertészet minden ágában jártas 35 évet meghaladó, de 50 éven aluli kertész alkalmazást nyer 1940. március 1-től dr. C. I. Barbul gazdaságában. Ambud, jud. Satumare. Fizetés meg- egyezés szerint.

Élő lármafafa.

Élő lármafafa — ez a név, talál arra az egyszerű, de lángoló, népszerű, népéért dolgozó, fáradhatatlan ferences atyára, akit tisztelettel emlegetnek szerzetés a Székelyföldön, de annak határain kívül is, aki hívatása tudatában kemény szavakkal irtja a bűnt, a hibákat a székely ugarból, neveli, vezet azokat, akiket oly nagyon szeret a jóra. Csík a ringató bölcsője, Gyergyó a fészke, de az egész Székelyföld apostola lett. Minden beszéde, minden tette izzik a nagy szeretettől, mely vész hirdető lármafává tette.

P. Lukács Manszvétről szól e jellemzés, a Magyar Néphez is munkatársáról, jó barátjáról.

Akik személyesen állottak hatása alatt, hallgatván beszédeit, azoknak nem kell bővebb szóval elismételni, hogy ki csoda P. Lukács Manszvét. Sokszor kérdezték és kérdezik: Miben is van az ereje? Beszédei egyszerűségében, vagy egyéniségében? Eldönteni nem tudják. Csak érzi az ember, hogy

kiárad belőle az erő és az viszi a hallgatót bünt utálni, rosszat temetni és jót keresni, egymást szeretni.

Beszédeinek második kötete is megjelent a napokban, hogy azok, akik nem hallhatták élőszóban, vagy ismét élvezni akarják beszédeit, kézhez kapják a halott betűket zárt élő, lángoló lelkét. A betűk nem adnak vissza mindent, a beszédek leírva veszítenek erejükből. P. Lukács Manszvét beszédei írásban is sugározzák a nagy fajszeretetet, bizalmat a nép őseréjében, a hitet, mely fenntart és megszentel.

A mai időkben, amikor a vallást és más nemes érzéseket annyira ostromolják a gonosz emberi megnyilatkozások, örülnünk kell, hogy ihletett ajkú emberek hirdetik nekünk a magasztos eszméket. És rokonérzésünkbe, szeretetünkbe kell fogadni őket. (A könyv címe: P. Lukács Manszvét: *Köve s engem!* II. k. Megrendelhető Szent Bonaventura könyvnyomda Cluj, Strada Franciscanilor No. 1.)

Fehér ördögök.

A világháborúban az oroszok nagy rémülettel beszéltek a „vörös ördögök”ről, a vörös nadrágos lovas katonákról. Most a finnek okoznak hasonló rémületet a babonás orosz katonáknak. A finnek ugyanis fehér lepelbe burkolóznak mozognak a havas terepen, hogy az ellenség kevésbé tudja meglátni és célba venni őket. A fehér lepelbe öltözött finn katonák viszont sítalpaikon teljesen meg tudják közelíteni a pihenő vagy menekülő orosz csapatokat s nagy pusztítást visznek végbe soraikban. Nem csoda tehát, ha az oroszok ezeket „fehér ördögök”-nek keresztelték el.

„Fehér ördögök”

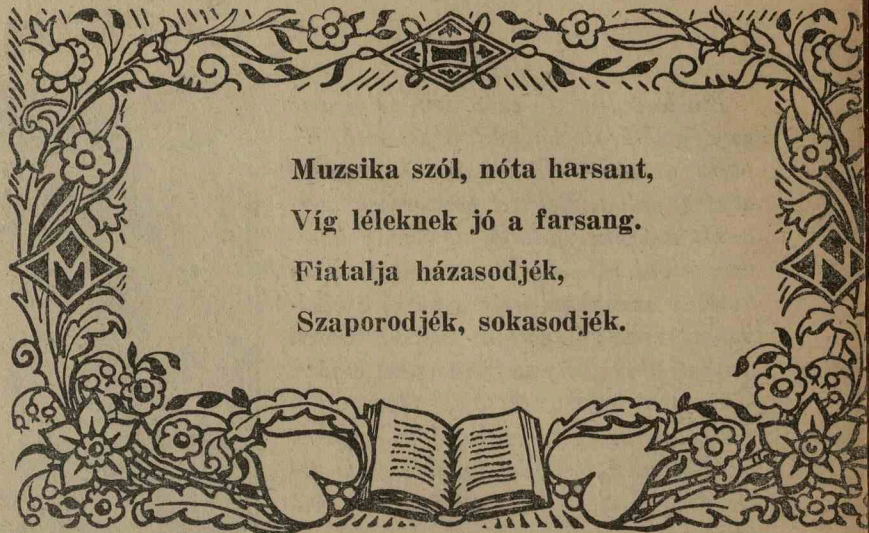

Tegyünk krumplit a kenyérbe!

A vegyészek gondos vizsgálatok segítségével eldöntötték, hogy a kenyértésztába dagasztott főtt krumpli nem rontja a kenyér minőségét. Ezért kenyérsütés alkalmával mindig tegyünk a kenyérbe krumplit, mert ezáltal javítjuk a kenyér ízét és a kenyér hosszabb ideig lágy marad. A tudományos kutatások szerint a kenyérbe 10—15 százalék krumplit kell tenni. Ha tehát valaki 10 kiló lisztből süt kenyeret, ahhoz másfél kiló krumplit kell tenni. Ha ennél több mennyiséget teszünk, mert hiszen lehet többet is tenni, gyengül a kenyér tápértéke. Az ízét azonban még a több krumpli sem befolyásolja.

Str. Elisabeta 6
CLUJ
tandar
DR. BALOGH ERNO ornak

Muzsika szól, nóta harsant,
Víg léleknek jó a farsang.
Fiatálja házasodjék,
Szaporodjék, sokasodjék.

Vigyázz magadra!

Faluhelyen igen gyakran találkozunk rekedtes hangon beszélő emberekkel. Ennek a rekedt, durva hangnak sok minden egyében kívül az az oka, hogy kis gyermek korában az illető túlsokat sirt, és sikoltozott. A kis gyermekek túlsok sirása, és sikoltozása miatt a még gyenge és finom hangszálak megcsomósodnak, megvastagodnak, durvoák lesznek. Emiatt, hangjuk egész életükben tompa, rekedt, fátyolos lesz és elveszítik a tiszta csengésüket. Ennek elejét vehetjük, ha a csecsemőket gondos kezelésben részesítjük, s ha étkezésüket pontos időhöz kötjük, rendszeren tápláljuk őket. Gyakran utána nézünk, hogy tiszta és száraz legyen ruhájuk és fehérenmüjük. Gondossággal mindenben a kellő

mértéket betartjuk, s később, mikor már megérti az okos szót: figyelmeztetjük a sikoltozás, erőltetett kiabálás káros következményeire.

Kolbász és sonka helyes eltartása.

A kolbászfélét és sonkát lehetőleg szellős helyen kell felakasztani, hogy a levegő minden oldalról érhesse. Legjobb, ha egy rudat helyezünk el két jókora erős kampóra és arra akasztjuk a kolbászt és sonkát. Nagyon vigyázzunk, hogy esős időben nyitva ne maradjanak a helyiség ablakai, mert attól a húsnemű megpuhul. Éppen így őrizzük a konyhagőztől is. Szükség esetén, ha a kamara a konyhából nyílik, inkább valami szellős folyosón akasszuk fel olyan magasságban, hogy ajtónyílásnál a légáramlás átjárhassa. Legyek és por ellen kössük őket tüllzacskóba. Felvágott kolbászféle végét csavarjuk ezüstpapírba, mert így nem barnul meg.

A zsebmetsző.

Biró: Magát a rossz társaság rontotta el, barátom!
Vádlott: Igenis kérem, folyton itt vagyok a törvényszéken.

Dr. Boga Alajos kitüntetése.

A katolikus egyházban a rangfokozatok rendszeresen súlylyal és jelentőséggel bírnak. Főként azért, mert ezeket a rangfokozatokat az Egyház csak a valóban érdemeseknek szokta adni.

Ilyen előkelő egyházi kitüntetés érte dr. Boga Alajos székesegyházi kanonokot, az egyházmegyei tanács előadóját is, akit a megyéspüspök javaslatára XII. Pius pápa pápai prelátussá nevezett ki. A pápai prelátusok az egyházi rangfokozatban előkelő helyet foglalnak el, a pápai udvar főpapjainak nevezik őket, s bár joghatósággal nem bírnak, rangban és méltóságban egyaránt kivételes megkülönböztetést élveznek. Az egyházmegye, melynek életében ma is jelentős és fontos szerepet tölt be, még sokat vár lelkes munkakészségétől és erős munkabírástól. A Magyar Népet őszintén örömmel csatlakozik az üdvözlők és szerencsét kívánók népes táborához.

Dr. Boga Alajos, prelátus.

A tél katonái.

Hadviselt olvasóink bizonyosan emlékeznek rá, hogy télen a katonák fehér vászon-köpenyegben mozogtak a havas terepen. A finnek is fehérbe öltözve küzdenek a hólepte tájakon. Mint valami kísértet-csapat vonulnak szembe az ellenséggel s úgy is küzdenek, mintha tulvilági erő szállta volna meg őket.

Fehér köpenyeges
finn katonák.

Tanuld meg!

Vigyázzunk a virágcserepek lefolyóira!

A kényesebb növények a szabadban levő helyükről a szobába kerülnek, mert a nagyobb hidegeket megsínylik. Amikor a szabad földből ezeket a növényeket kiszedjük és cserepbe rakjuk, sok egyéb mellett vigyázzunk arra is, hogy a cserepek lefolyó lyukai ne tömődjenek el. Ha ugyanis a cserepekben a lefolyó nyílás eldugul, öntözés alkalmával a víz meggyűl a cserep alsó részében és megsavanyítja a földet. A megsavanyodott földben a növények sárgulnak és elpusztulnak. A virágok cserepeit többször vizsgáljuk át és szeggel, vagy vastag sodronnyal lazítsuk meg a cserep alsó nyílása tájékán levő földet, hogy megakadályozzuk a föld megsavanyodását.

Szeszbe áztatott búzával lehet irtani a verebeket.

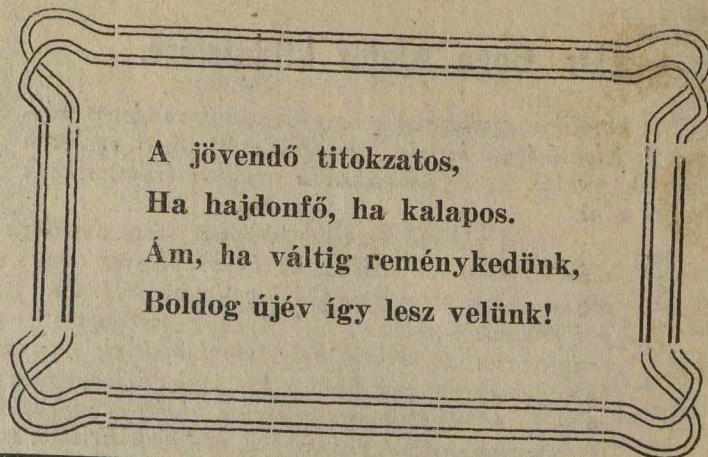
Télen, mikor a verebek tápláléka a mezőn megfogyatkozik, a verebek nagy csapatokban verődnek be a falvak és városok utcáira. Növények nagyra jót lehet pusztítani a ve-

rebekeket szeszbe áztatott búzával. A búzát 2—3 napra szeszbe áztatjuk és azután az udvarra vagy utcára kiszór-

jük. A verebek a búzát esakhamar összeszedik és annak szesztartalmától elkábulnak. Az elkábult verebeket össze lehet szedni és el lehet pusztítani.

Str. Elisabeta 6
CLUJ
tanár
DR. BALOGH ERNŐ urnak
Mrs.

A jövődő titokzatos,
Ha hajdonfő, ha kalapos.
Am, ha váltig reménykedünk,
Boldog újév így lesz velünk!

Gondos asszony, aki házának hű öre,
Tél idején vigyáz a jeges lépcsőre!

Mi okozhat fülzúgást?

Sok ember panaszoja, hogy állandóan fülzúgása van. Ha lefekszik elkerüli az álom, ha dolgozik, gondolata állandóan a füle körül jár, annyira, hogy ez az életét is megkeseríti. Rendre járja az orvosokat, minden új szer új reménységet jelent. A fülzúgások egy részét gyorsan és gyökeresen meg lehet szüntetni. Legegyszerűbb az eljárás, mikor egy bogár jut a füljáratba, vagy egy fülzsírdugasz érinti a dobhártyát. Eltávolításuk egyszerre megszünteti a bajt. Lázas betegségekben a nagy adagban szedett kininhez, aszpirinhez társuló fülzúgás is megszűnik, pár napon belül, a szer elhagyása után.

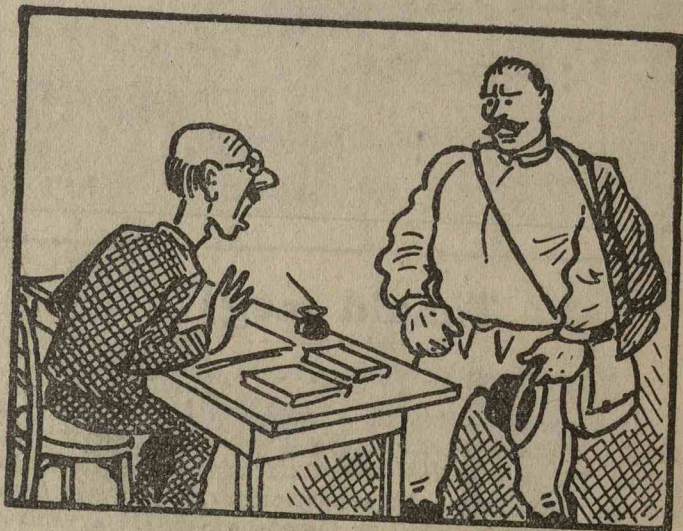
De komolyabb bajokban is lehet javítani az állapoton. Ezt látjuk például középfülgyulladásokhoz társuló fülzúgásban. Gyakran magas vérnyomásból társul ez a kellemetlen tünet, mely az érveréssel egyidejűleg erősbödni szokott. Ilyenkor a vérnyomás csökkentése hat javítólag. Viszont a

vérszegényeknél, sápkórosoknál jelentkező fülzúgást a vérszegénység gyógyítása javítja. Egyes esetekben az eredmények, sajnos, meglehetősen kilátástalanok. A belső fül betegségeihez és az agyvelváltozásokhoz társuló fülzúgásokon már alig lehet javítani. Ha pedig a fülzúgás oka a fül belső részeinek elcsontosodása, úgy a helyzet teljesen reménytelen, mert ezt megszüntetni ma még nem tudja az orvosi tudomány.

Padlóhintőpor táncstermek számára.

A padlót sikamlóssá lehet tenni a következő szerrel: Tiszta sztearint finom porrá őrölünk és egyenlő súlyu hófehér talkum-porral gondosan összekeverjük. A szerrel a padlót jól behintjük.

A fene.

Beballag a falusi ember a jegyzőhöz, hogy panaszt tegyen nála, mivel, hogy a becsületében megsértették.

— No hát mondja el a baját! — szól a jegyző.

— Hát könyörgöm, a szomszédom aratáskor pörölni kezdett velem és azt merte mondani, hogy egyen meg a fene. Tessék ezért megbüntetni.

— Ej, hiszen ez nem becsületsértés, ezért senkit sem lehet megbüntetni.

— Hát úgy? Ez nem becsületsértés? Nohát akkor egyen meg a fene a tekintetes urat is...

Szólt nyugodtan és elment.